

som er ejendommelig for de Børn, der vokser op navnlig i de større Byer — jeg skal blot nævne en enkelt Ejendommelighed, Evnen til at sno sig under vanskelige Forhold, Evnen til at gerere sig i et vanskeligt Gadeliv med stærk Færdsel, en Hurtighed, som kommer til at præge meget af det, de har med at gøre; Egenskaber, som kan gaa over til at være noget mindre godt, nogen Overfladiskhed, men som ogsaa kan udvikles til noget fortræffeligt, til en Evne til at klare en Vanskelighed i en snæver Vending. Og jeg vil her gerne sige overfor den Kritik, der har været rettet mod Undervisningen i vore Realskoler, at der i dem virkelig gøres et godt og solidt Arbejde. Det er ikke blot Stumper, Børnene faar; det er ingen fuldstændig Uddannelse, det ved jeg nok, derfor kaldes det ogsaa en Præliminæreksamen, en Indgangs eksamen som Indledning til en fortsat Uddannelse, men det er sikkert nok, at der i vore Realskoler baade af Lærere og Elever gøres et Arbejde, som fortjener hæderlig Omtale, og det skulde da vel heller ikke være saa, at unge Mennesker, der har taget Realeksamen eller Præliminæreksamen, ikke var velsete paa vore Seminarier, naar de ellers møder med de Forudsætninger, som Seminarierne har Lov til at fordre, og hvor der vil kunne bygges videre paa de Kundskaber, de har faaet, saa de kan blive uddannet til at gøre Fyldest i Købstadskolerne, som de fra Barnsben har et godt Kendskab til. Jeg gentager, at vore Realskoler virkelig fortjener en bedre Omtale. Der blev endogsaa sagt, at det var Affaldet, der paa den Maade skulde kunne komme ind paa vore Seminarier. Men det er jo ikke en Tankegang, at det just skulde være Affaldet, de ringeste, thi vi ved jo alle sammen, at de, der har taget Realeksamen eller Præliminæreksamen, ikke alle kan komme ind i Etaterne, hvad man saa tidt siger er det eneste, de tænker paa; de allerfleste af dem maa virkelig se at finde Vej i Livet udenom Etaterne, da disse ganske simpelt ikke kan optage saa store Mængder. Der er ogsaa mange af Eleverne i Realskolerne, der senere gaar over til at blive Haandværkere og Handelsfolk og udnytter deres Kundskaber i Erhvervslivet, og jeg har da med Glæde lagt Mærke til, at mange af dem, som er gaaet gennem Realskolerne, har haft en Støtte i den Uddannelse, de dér har faaet, til senere at kunne bane sig en Vej i Livet udenom Etaterne, uden at blive smaa eller større Embedsmænd; det skal nu ogsaa siges her.

Jeg kan altsaa ikke se, at den danske Skole vilde lide noget ved, at der kom en

større Alsidighed indenfor den, derved at de Elever, der kommer til vore Lærerskoler, bliver hentet fra forskellige Kredse i vort Folk, baade fra By og Land. Jeg ønsker ikke, at Realeksamen eller Præliminæreksamen og naturligvis endnu mindre Studentereksamen skal gøres til Betingelse for at komme ind paa Seminarierne, men det, som jeg ønsker, er, at der heller ikke skal ses med Uvillie paa, at nogle kommer med disse Kundskaber, som der kan bygges videre paa. Naturligvis er det en given Sag, at ved Optagelsesprøven vil Seminarierne se ikke blot paa den Kundskabsmængde, som de, der søger Optagelse, er i Besiddelse af, men ogsaa skønne over, hvilke Muligheder disse unge Mennesker har, hvilke Evner de har, hvor begavede de er, og derefter bedømme, hvem de vil optage, for det er jo sikkert, at et ungt Menneske, der kommer til et Seminarium, og som har gode Evner og en aaben Modtagelighed, men savner en lille Smule Kundskaber i enkelte Henseender, forholdsvist hurtigt vil kunne indhente dette, saaledes at vedkommende nok skal kunne staa Maal med de andre ved den fortsatte Undervisning.

Derefter kommer vi til det store Spørgsmaal om den 3- eller 4-aarige Seminarieuddannelse. I Øjeblikket er Uddannelses-tiden jo 4-aarig, men jeg maa sige, at jeg har en Del tilovers for den gamle Regel, at en ung Mand eller Kvinde, der vil være Elev paa et Seminarium, gaar i en Børneskole hos en dygtig Lærer i et Aars Tid, naar det da ikke bliver saadan, at det kun bliver tilsyneladende. Det kan nemlig have den Følge — og det har jeg set flere Gange —, at en ung Mand eller Kvinde, som kommer til at færdes et Aars Tid i Skolen, bliver klar over, om han eller hun synes om at færdes i Skolen og har Glæde af at færdes sammen med Børnene dér. Det er jo nemlig den allerførste Betingelse for at blive en god Lærer, at Skolen bliver et Sted, hvor Læreren gerne vil være. Jeg har set Eksempler paa, at denne Begyndelse har givet vedkommende nogen Forstand paa at undervise, ganske umiddelbart derved, at han har iagttaget, hvordan en dygtig Lærer underviser baade smaa og større Børn, og jeg har ogsaa set Eksempler paa, at et saadant ungt Menneske er kommet paa det rene med sig selv om, at han ikke ønsker at være Lærer, og at han da har opgivet det. Det er jo heldigt, naar de paa et saa tidligt Tidspunkt opdager, at de har taget fejl af sig selv, saaledes at de, førend de har ofret alt for meget paa deres Uddannelse i denne bestemte Retning, kan forlade den